

[Holga Pedersen.]

forhenværende statsminister, det ærede medlem hr. Erik Eriksen, ikke havde fundet en lov påkrævet, så tror jeg, at det ikke på det tidspunkt har været hensigtsmæssigt og rimeligt efter den daværende statsministers skøn at komme med loven af arbejdsmæssige grunde.

Det ærede medlem hr. Iver Poulsen berørte et spørgsmål vedrørende det foreliggende lovforslags § 2, spørgsmålet om passivitetsansvaret, som det ærede medlem ville have udvidet. Jeg vil gerne sige dertil, at det er altid meget betænkeligt at pålægge ansvar for passivitet, og derfor tror jeg også på forhånd, man må sige, det er betænkeligt at følge det ærede medlems tankegang på dette område.

Det ærede medlem berørte spørgsmålet om krav på erstatning af andre end statskassen. Jeg tror, at spørgsmålet kan besvares meget let. I hvert fald har man i den hidtidige statsret henvist dette spørgsmål til de almindelige domstole. Jeg skal ikke udelukke, at det kunne overvejes, men det er et processuelt spørgsmål, om man kunne pådømme en sag om erstatning til almindelige borgere, til private, under en rigsrets-sag, på samme måde som man inden for andre områder af retsplejen kan forene sager af forskellig retsplejemæssig beskafenhed.

Hvad angår spørgsmålet om titlen det retlige ansvar eller strafansvar skal jeg henvise til, hvad ordføreren, det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, har sagt.

Så vil jeg gerne takke den højtærede justitsminister for den positive indstilling, som er lagt for dagen i denne debat. Jeg håber, at den højtærede minister ikke tager mine spøgefuldt, om ikke sagte så i hvert fald mente bemærkninger ilde op. Vi har jo ikke her i dag lejlighed til at drille hinanden med socialisme og liberalisme, så jeg er altså faldet for fristelsen til at nævne et andet punkt.

Men hvad angår betragtningerne om selve lovforslaget, vil jeg gerne sige, at når ministeren igen fremhæver betænkeligheder vedrørende spørgsmålet om statsministerens ansvar, så kan man naturligvis diskutere, hvor langt almindelige medvirkenregler ville føre, uanset hvad der står her, og medvirkenreglerne efter straffelovens § 23 kan

man jo ikke udelukke. På den anden side vil jeg sige, når ministeren så kategorisk erklærer, at han i hvert fald ikke vil medvirke til lovforslaget, hvis den bestemmelse er der, at på det skal det ikke falde. Ministeren har fremført sine betænkeligheder vedrørende spørgsmålet om ansvar for den statsretlige praksis, og jeg forstår godt betænkelighederne, men det er vel i virkeligheden et problem, om der ikke, når man henviser til gældende ret, allerede i dag er et ansvar, hvis man tænker sig en minister begår noget, der er i strid med anerkendt statsretlig praksis; hvis der er det, så er det også et spørgsmål, om man ikke kan lovfæste det. Jeg er ikke ganske sikker på, om der er det, og jeg må indrømme, at det er et af disse skønsmæssige begreber, som skaber den usikkerhed, vi gerne ville undgå. Men når den højtærede minister siger, at man derved kommer til at fastlåse noget, så kan jeg ikke følge den højtærede minister, for netop ved at bruge et udtryk som „statsretlig praksis“ er vi inde i noget fleksibelt; dér er vi inde i noget, der er i en vis udvikling, og netop inde på et område, hvor vi ikke låser retsudviklingen fast. Men med hensyn til det spørgsmål ligger det vel sådan, at de særlig statsretligt sagkyndige bedst kan udtale sig herom, og det kan vi så sikre os i udvalget.

Jeg vil gerne med hensyn til spørgsmålet om mindretallets ret til at foranledige tiltale rejst sige — og det vil jeg gerne understrege — at jeg har ikke med min udtalelse villet antyde noget om, at jeg har taget stilling til det, men jeg fandt, at det var rigtigt og loyalt, da det ikke har været fremført fra anden side, at nævne, at dette spørgsmål har været et problem under debatten om ministeransvar af grunde, man jo meget let kan tænke sig til. Jeg minder om, at man i tidligere debatter om rigsretsansvar har været inde på spørgsmålet om, hvorvidt der overhovedet var nogen grund til at have disse ansvarlighedsregler, fordi man i forvejen ville føre det, som man — jeg tror, det var under debatterne i 1939 — kaldte en moskusoksepolitik eller noget i den retning, hvorved man altså kunne få nedstemt enhver beslutning om tiltale. Derved kommer tanken frem. På den anden side at gå så vidt, at man siger, at bare et lille mindretal skulle have en ret af den art,